

VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS

DĖL BENDRŲ TINKLO MODELIŲ SUDARYMO METODIKOS PATVIRTINIMO

2018 m. d. Nr. O3E-

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, 76 straipsnio 1 dalies 9 punktu, 2017 m. rugpjūčio 2 d. Europos Komisijos reglamento (ES) 2017/1485, kuriuo nustatomos elektros energijos perdavimo sistemos eksploatavimo gairės (OL 2017 L 220, p. 1), 6 straipsnio 2 dalies b punktu bei atsižvelgdama į AB „Litgrid“ 2018 m. kovo 14 d. raštą Nr. SD-825, 2018 m. birželio 11 d. visų nacionalinių reguliavimo institucijų susitarimą ir Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus 2018 m. rugsėjo d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Bendrų tinklo modelių sudarymo metodikos patvirtinimo“, Komisija n u t a r i a:

Patvirtinti Bendrų tinklo modelių sudarymo metodiką, pateiktą visų elektros energijos perdavimo sistemų operatorių 2018 m. vasario 12 d. pasiūlymu dėl Bendrų tinklo modelių sudarymo metodikos, vadovaujantis 2017 m. rugpjūčio 2 d. Europos Komisijos reglamento (ES) 2017/1485, kuriuo nustatomos elektros perdavimo sistemos eksploatavimo gairės, 67 straipsnio 1 dalimi ir 70 straipsnio 1 dalimi (pridedama).

Komisijos pirmininkas

PATVIRTINTA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos 2018 m. d.
nutarimu Nr. O3E-

**Visų perdavimo sistemos operatorių pasiūlymas dėl bendrų tinklo modelių sudarymo
metodikos, vadovaujantis 2017 m. rugpjūčio 2 d. Europos Komisijos reglamento (ES)
2017/1485, kuriuo nustatomos elektros perdavimo sistemos eksploatavimo gairės,
67 straipsnio 1 dalimi ir 70 straipsnio 1 dalimi**

2018 m. vasario 12 d.

Visi perdavimo sistemų operatoriai, atsižvelgdami į toliau išdėstytus faktus:

Kadangi

(1) Šis dokumentas yra visų perdavimo sistemų operatorių (toliau – PSO) bendras pasiūlymas dėl bendro tinklo modelio metodikos (toliau – BTMM) sukūrimo.

(2) Šis pasiūlymas (toliau – BTMM pasiūlymas) parengtas vadovaujantis 2017 m. rugpjūčio 2 d. Europos Komisijos reglamento (ES) 2017/1485, kuriuo nustatomos elektros perdavimo sistemos eksploatavimo gairės (toliau – Reglamentas 2017/1485), o taip pat 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 714/2009) bendraisiais principais ir tikslais. Reglamento 2017/1485 tikslas – nustatyti išsamias gaires dėl sistemos eksploatavimo reikalavimų bei principų siekiant užtikrinti saugų jungtinės sistemos eksploatavimą. Šiems tikslams įgyvendinti būtina, kad visi PSO naudotų bendro tinklo modelį. Bendro tinklo modelį galima sukurti tik turint bendrą tokio modelio kūrimo metodiką.

(3) 2015 m. liepos 24 d. Europos Komisijos reglamento (ES) 2015/1222, kuriuo nustatomos prognozuojamo pralaidumo paskirstymo gairės (toliau – Reglamentas 2015/1222), 17 straipsnyje, minimame Reglamento 2017/1485 67 straipsnio 1 dalyje ir 70 straipsnio 1 dalyje, išdėstyti keli konkretūs reikalavimai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti teikiant BTMM pasiūlymą.

„1. Per 10 mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo visi PSO kartu parengia pasiūlymą dėl bendro tinklo modelio metodikos. Dėl pasiūlymo rengiamos konsultacijos, vadovaujantis 12 straipsniu.

1. Bendro tinklo modelio metodika suteikia galimybę sukurti bendro tinklo modelį. Joje turi būti bent šios sudedamosios dalys:

(a) scenarijų apibūdinimas pagal 18 straipsnį;

(b) atskiro tinklo modelių apibūdinimas pagal 19 straipsnį;

(c) atskiro tinklo modelių sujungimo į bendro tinklo modelį proceso aprašymas.“

(4) Reglamento 2017/1485 67 straipsnio 1 dalyje, kuri sudaro teisinį Bendro tinklo modelio metodikos pasiūlymo pagrindą kitų metų bendrų tinklo modelių atžvilgiu, yra išdėstyti keli papildomi reikalavimai:

„1. Per šešis mėnesius po šio reglamento įsigaliojimo visi PSO kartu parengia pasiūlymą dėl kitų metų bendrų tinklo modelių sudarymo iš atskirų tinklo modelių, parengtų pagal 66 straipsnio 1 dalį, metodikos ir dėl jų saugojimo. Metodikoje atsižvelgiama į veikimo sąlygas, nustatytas bendro tinklo modelio metodikoje, parengtoje pagal Reglamento (ES) 2015/1222 17 straipsnį ir Reglamento (ES) 2016/1719 18 straipsnį, ir prireikus jos papildomos šiais elementais:

a) kitų metų atskirų tinklo modelių komplektavimo, bendro tinklo modelio iš jų sudarymo ir atskirų bei bendrų tinklo modelių saugojimo terminai;

b) įgyvendintinių atskirų ir bendrų tinklo modelių kokybės kontrolė, siekiant užtikrinti jų baigtumą ir nuoseklumą;

c) atskirų ir bendrų tinklo modelių koregavimas ir tobulinimas, įgyvendinant bent b punkte nurodytos kokybės kontrolės priemones.“

(5) Reglamento 2017/1485 70 straipsnio 1 dalyje, kuri sudaro teisinį Bendro tinklo modelio metodikos pasiūlymo pagrindą kitos paros ir einamosios paros bendrų tinklo modelių atžvilgiu, yra

išdėstyti keli papildomi reikalavimai:

„Per šešis mėnesius po šio reglamento įsigaliojimo visi PSO kartu parengia pasiūlymą dėl kitos paros ir einamosios paros bendrų tinklo modelių sudarymo iš atskirų tinklo modelių metodikos ir jų saugojimo. Toje metodikoje atsižvelgiama į veikimo sąlygas, nustatytas bendro tinklo modelio metodikoje, parengtoje pagal Reglamento (ES) 2015/1222 17 straipsnį, ir prireikus jos papildomos šiais elementais:

a) laiko žymų nustatymas;

b) atskirų tinklo modelių komplektavimo, bendro tinklo modelio iš jų sudarymo ir atskirų bei bendrų tinklo modelių saugojimo terminai. Terminai turi būti suderinami su regioniniais taisomųjų veiksmų rengimo ir aktyvinimo procesais;

c) įgyvendintinių atskirų tinklo modelių ir bendro tinklo modelio kokybės kontrolė, siekiant užtikrinti jų baigtumą ir nuoseklumą;

d) atskirų ir bendrų tinklo modelių koregavimas ir tobulinimas, įgyvendinant bent c punkte nurodytos kokybės kontrolės priemones;

e) papildomos informacijos, susijusios su eksploataavimo tvarka, kaip antai apsaugos nuostačiais arba sistemos apsaugos schemomis, atskirų linijų diagramomis ir pastočių konfigūracija, tvarkymas siekiant užtikrinti tinklo eksploataavimo saugumą.“

(6) Kadangi pagal Reglamentą 2015/1222 BTMM yra siekiama sukurti BTM, skirtą skaičiuoti kitos paros ir einamosios paros pajėgumus, o pagal 2016 m. rugsėjo 26 d. Komisijos reglamentą (ES) 2016/1719, kuriuo nustatomos prognozuojamo pralaidumo paskirstymo gairės, siekiama sukurti BTM ilgalaikiams pajėgumams skaičiuoti, šis BTMM pasiūlymas apima BTM sukūrimą įvairiems sistemos veiklos procesams. Kadangi 67 straipsnio 1 dalyje ir 70 straipsnio 1 dalyje minimos metodikos glaudžiai susijusios, siekiant rezultatyvumo šis BTMM pasiūlymas yra bendras pasiūlymas dėl abiejų metodikų.

(7) Reglamento 2015/1222 2 straipsnio 2 dalyje pateikiama tokia bendro tinklo modelio apibrėžtis:

„įvairių PSO suderintas visos Sąjungos duomenų, kuriais apibūdinamos pagrindinės elektros energijos sistemos charakteristikos (gamyba, apkrovos ir tinklo topologija), rinkinys ir tų charakteristikų keitimo skaičiuojant pralaidumą taisyklės.“

(8) Reglamento 2015/1222 2 straipsnio 4 dalyje pateikiama tokia scenarijaus apibrėžtis:

„numatoma elektros energijos sistemos būklė tam tikru laikotarpiu.“

(9) Reglamento 2015/1222 2 straipsnio 1 dalyje pateikiama tokia atskiro tinklo modelio apibrėžtis:

„atsakingų PSO parengtas duomenų, kuriais apibūdinamos elektros energijos sistemos charakteristikos (gamyba, apkrova ir tinklo topologija), rinkinys ir tų charakteristikų keitimo skaičiuojant pralaidumą taisyklės. Šis modelis skirtas sujungti su kitais atskiro tinklo modeliais, kad būtų sukurtas bendro tinklo modelis.“

(10) 17 straipsnio reikalavimai išsamiau paaiškinami Reglamento 2015/1222 18 ir 19 straipsniuose. 18 straipsnyje scenarijai apibūdinami taip:

„1. Visi PSO drauge parengia bendrus kiekvieno 14 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodyto pralaidumo skaičiavimo laikotarpio scenarijus. Bendruose scenarijuose aprašoma konkreti prognozuojama su gamyba, apkrova ir tinklo topologija susijusi perdavimo sistemos būklė bendro tinklo modelyje.

1. Parengiama po vieną kitos paros ir einamosios paros pralaidumo skaičiavimo laikotarpio

scenarijų kiekvienam rinkos laiko vienetui.

2. Kiekvienam scenarijui visi PSO drauge parengia bendras taisykles dėl grynosios pozicijos kiekvienoje prekybos zonoje ir kiekvienos nuolatinės srovės linijos srauto nustatymo. Šios bendros taisyklės grindžiamos geriausia kiekvienos prekybos zonos grynosios pozicijos prognoze ir geriausia kiekvienos nuolatinės srovės linijos srautų prognoze kiekviename scenarijuje ir apima bendrą Sąjungos perdavimo sistemos apkrovos ir gamybos balansą. Remiantis Reglamentu (EB) Nr. 714/2009 I priedo 1.7 punktu, sudarant scenarijus negalima nepagrįstai diskriminuoti vidaus ir tarpzoninių mainų. “

Reglamento (EB) Nr. 714/2009 I priedo 1.7 punkte išdėstyti šie pagrindiniai principai:

„PSO, nustatydami konkrečias tinklo vietas, kuriose ir tarp kurių turi būti taikomas perkrovos valdymas, vadovaujasi ekonomiškumo ir neigiamos įtakos sumažinimo elektros energijos vidaus rinkai principais. Konkrečiai, PSO neturi apriboti tinklų sujungimo pajėgumų siekdami išspręsti perkrovos problemą savo kontroliuojamoje teritorijoje, išskyrus esant pirmiau minėtoms priežastims ir eksploatavimo saugumo tikslais. Susidarius tokiai situacijai, PSO apibūdina ją ir skaidriai supažindina su ja visus sistemos naudotojus. Tokia situacija yra toleruojama tik iki tol, kol yra surandamas ilgalaikis sprendimas. PSO apibūdina metodiką ir projektus, kurie padėtų rasti ilgalaikį sprendimą, ir skaidriai supažindina su jais visus sistemos naudotojus. “

(11) Reglamento 2015/1222 19 straipsnyje pateikiami konkretesni reikalavimai dėl atskiro tinklo modelių, kurie yra pagrindiniai bendro tinklo modelio sukūrimo elementai:

„1. Kiekvienai prekybos zonai ir kiekvienam scenarijui:

(a) visi prekybos zonoje veikiantys PSO kartu pateikia vieną atskiro tinklo modelį, atitinkantį 18 straipsnio 3 dalies nuostatas, arba

(b) kiekvienas prekybos zonoje veikiantis PSO pateikia atskiro tinklo modelį, skirtą savo kontrolės sričiai, įskaitant jungiamąsias linijas, jeigu prekybos zoną sudarančiose kontrolės srityse, įskaitant jungiamąsias linijas, grynųjų pozicijų suma atitinka 18 straipsnio 3 dalies nuostatas.

2. Kiekvienas atskiro tinklo modelis yra geriausia perdavimo sistemos sąlygų prognozė pagal kiekvieną PSO nurodytą scenarijų tuo metu, kai kuriamas atskiro tinklo modelis.

3. Atskiro tinklo modeliai apima visus perdavimo sistemos tinklo elementus, naudojamus analizuojant regioninį tinklo eksploatavimo saugumą tam tikru laikotarpiu.

4. Visi PSO kuo labiau suderina atskiro tinklo modelių kūrimo būdą.

5. Kiekvienas PSO atskiro tinklo modelyje pateikia visus būtinus duomenis, kad būtų galima atlikti aktyviosios ir reaktyviosios galios srautų ir įtampos analizes nusistovėjusioje būsenoje.

6. Prireikus ir visiems pralaidumo skaičiavimo regiono PSO sutarus, visi to pralaidumo skaičiavimo regiono PSO vieni su kitais keičiasi duomenimis, kad galėtų atlikti įtampos ir dinaminio stabilumo analizes. “

(12) Reglamento 2017/1485 79 straipsnio 5 dalyje nustatytas šis reikalavimas regioniniams saugumo koordinatoriams:

„Vadovaudamiesi 67 straipsnio 1 dalyje ir 70 straipsnio 1 dalyje nurodytomis metodikomis ir Reglamento (ES) 2015/1222 28 straipsniu, visi PSO regioniniam saugumo koordinatoriui paveda sudaryti kiekvieno laikotarpio bendrą tinklo modelį ir jį saugoti ENTSO-E operatyvinio planavimo duomenų tvarkymo aplinkoje. “

(13) Reglamento 2017/1485 6 straipsnio 6 dalyje nustatyti du papildomi įpareigojimai:

„Į sąlygų arba metodikų pasiūlymą įtraukiamas siūlomas jų įgyvendinimo tvarkaraštis ir aprašomas numatomas jų poveikis šio reglamento tikslams. “

Numatomas poveikis tikslams apibūdintas toliau (šios dalies 13 – 18 punktuose).

(14) BTMM pasiūlymas prisideda prie Reglamento 2017/1485 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų pasiekimo ir jokių būdu jam netrukdo. Konkrečiai, BTMM pasiūlymas, pateikiantis bendrą metodiką atskiriems tinklo modeliams, įtrauktiniems į bendrą visos Europos tinklo modelį, rengti, padeda nustatyti bendrus eksploataavimo saugumo reikalavimus ir principus.

(15) Pagal Reglamento 2017/1485 4 straipsnio b punktą ir atsižvelgiant į papildomas metodikas, kurios bus parengtos pagal Reglamentą 2017/1485, bendro tinklo modelio sukūrimas ir jo naudojimas operatyviniam planavimui prisidės prie bendrų jungtinės sistemos operatyvinio planavimo principų nustatymo, nes bus įdiegta bendra metodika atskiriems tinklo modeliams, įtrauktiniems į bendrą visos Europos tinklo modelį, rengti.

(16) BTMM pasiūlymas dėl bendro tinklo modelio, parengto pagal visiems privalomą metodiką, užtikrins, kad bus pasiektas tikslas prisidėti prie efektyvaus elektros perdavimo sistemos ir elektros sektoriaus Europos Sąjungoje veikimo bei plėtros, nes bendro tinklo modelio kūrimas pagrįstas privaloma metodika, dėl kurios buvo konsultuotasi su suinteresuotaisiais subjektais kaip numatyta Reglamente 2017/1485 ir kurią reguliavimo institucijos patvirtins prieš taikant ją Europos Sąjungoje.

(17) BTM metodika užtikrina ir padidina informacijos skaidrumą ir patikimumą, pateikdama stebėsenai pralaidumui skaičiuoti naudotas informacijos kokybės rodiklius bei paskelbdama rodiklius bei stebėsenos rezultatus.

(18) BTMM pasiūlymas prisideda ir prie tikslo užtikrinti tinklo eksploataavimo saugumo išlaikymo visoje Sąjungoje sąlygas (Reglamento 2017/1485 4 straipsnio 1 dalies d punktas), nes pateikiamas bendrasis tinklo modelis, pagrįstas bendra metodika, nurodant išteklius, reikalingus atskiriems tinklo modeliams, įtrauktiniems į bendrą visos Europos tinklo modelį, rengti.

(19) Galiausiai, BTMM pasiūlymas skatins sistemos eksploataavimo ir operatyvinio planavimo koordinavimą, pateikdamas bendrą visos Europos tinklo modelį, kuris bus koordinuotai naudojamas visoje Sąjungoje (Reglamento 2017/1485 4 straipsnio 1 dalies f punktas).

(20) Apibendrinant, BTMM pasiūlymas prisideda prie Reglamento 2017/1485 bendrų tikslų ir yra naudingas visiems PSO, PEERO, agentūrai, reguliavimo institucijoms ir rinkos dalyviams.

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiame pasiūlyme yra aprašyta visų PSO bendro tinklo modelio metodika pagal Reglamento 2017/1485 67 straipsnio 1 dalį ir 70 straipsnio 1 dalį.

2. Šią metodiką turi taikyti visi PSO, veikiantys Reglamento 2017/1485 2 straipsnio 2 dalyje nurodytoje teritorijoje.

3. Kitose nei Reglamento 2017/1485 2 straipsnio 2 dalyje nurodytose jurisdikcijose veikiantys PSO gali parengti atskirą savo sistemos tinklo modelį (toliau – ATM), duoti sutikimą sujungti jį į bendrą tinklo modelį (toliau – BTM) ir savanoriškai įsijungti į BTM kūrimo procesą su sąlyga, kad

a. tai yra techniškai įmanoma ir suderinama su Reglamento 2017/1485 reikalavimais;

b. BTM kūrimo procese jie sutinka turėti tokias pačias teises ir pareigas kaip ir pirmoje pastraipoje minėti PSO, visų pirma, sutinka, kad ši metodika būtų taikoma ir visoms susijusioms šalys jų kontroliuojamoje teritorijoje;

c. jie priima visas savanoriško dalyvavimo BTM procese sąlygas, kurias nustato pirmoje pastraipoje minimi PSO;

d. pirmoje pastraipoje minimi PSO su šioje pastraipoje minimais PSO yra sudarę sutartis, nustatančias savanoriško dalyvavimo sąlygas;

e. gavę objektyvių įrodymų, kad BTM procese savanoriškai dalyvaujantys PSO laikosi a, b, c ir d punktuose išdėstytų reikalavimų, pirmoje pastraipoje minimi PSO, patikrinę, ar įvykdyti a, b, c ir d punktų kriterijai, patvirtina į BTM procesą norinčio įsijungti PSO prašymą Reglamento 2017/1485 5 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

4. Pirmoje pastraipoje minimi PSO stebi, ar pagal trečios pastraipos sąlygas BTM procese savanoriškai dalyvaujantys PSO laikosi savo išsipareigojimų. Jei pagal trečios pastraipos sąlygas BTM procese savanoriškai dalyvaujantys PSO nesilaiko savo esminių išsipareigojimų ir tai reikšmingai trukdo įgyvendinti Reglamentą 2017/1485, pirmoje pastraipoje minimi PSO nutraukia savanorišką PSO dalyvavimą BTM procese Reglamento 2017/1485 5 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys ir jų aiškinimas

Šiame pasiūlyme naudojamos Reglamento 2017/1485 3 straipsnyje ir kituose čia minimuose teisės aktuose, taip pat Bendro tinklo modelio metodikos 2 straipsnyje pagal reglamento 2015/1222 17 straipsnį pateiktos sąvokų apibrėžtys.

3 straipsnis

Scenarijai

1. Kurdamas kitų metų atskiro tinklo modelius pagal Reglamento 2017/1485 66 str., kiekvienas PSO parengia kitų metų ATM kiekvienam scenarijui, parengtam pagal Reglamento 2017/1485 65 str., ir visus kitus papildomus scenarijus, apibrėžtus pagal BTMM, sukurtą pagal Reglamento 2016/1719 18 str.

2. Kurdamas kitos paros ATM kiekvienam rinkos laiko vienetui dieną prieš pateikimo dieną ir kurdamas einamosios paros ATM kiekvienam būsimam rinkos laiko vienetui pateikimo dieną, kiekvienas PSO taiko 3 pastraipoje toliau nurodytus principus.

3. Visiems kitos paros ir einamosios paros scenarijams taikomi šie principai:

- a. prognozės tinklo topologijai
 - i. elektros energijos tiekimo nutraukimas, nepriklausomai nuo tiekimo nutraukimo priežasties, modeliuojamas tik jei tinklo elementas neveiks per visą kitų metų ir kito mėnesio pralaidumo skaičiavimo laikotarpį;
 - ii. įtraukiami įtampos valdymo tinkle elementai, nors eksploatacijos sumetimais jie gali būti išjungti;
 - iii. topologija turi atspindėti eksploatacijos sąlygas.
- b. jei scenarijaus veikimo laikotarpiu atsiranda struktūrinių duomenų pakeitimų,
 - i. pridedami ar pašalinami tinklo elementai turi būti įtraukti į visą laikotarpį ir pašalinti iš ATM topologijos visuose scenarijuose, jeigu jų nėra bent dalyje laikotarpio;
 - ii. tinklo elementų charakteristikų pokyčiai sprendžiami įtraukiant konservatyviausiai eksploatacijos saugumo požiūriu naudojamas charakteristikas;
- c. eksploatacijos ribos
 - i. kiekvienas PSO kiekvienam tinklo elementui naudoja reikiamas ribas pagal 14 straipsnio 3 dalį;
 - ii. temperatūros riboms kiekvienas PSO naudoja PLPA ir LLPA.
- d. dėl prognozuojamos gamybos
 - i. periodinės gamybos atveju kiekvienas PSO naudoja tinkamiausią periodinės gamybos prognozę;
 - ii. dispečerio kontroliuojamos gamybos atveju, kiekvienas PSO prognozuoja remdamasis grafikai;
- e. dėl prognozuojamos apkrovos
 - i. kiekvienas PSO naudoja geriausią apkrovos prognozę;
- f. dėl grynosios pozicijos kiekvienoje prekybos zonoje ir kiekvienos nuolatinės srovės linijos srauto nustatymo
 - i. kiekvienas PSO vadovaujasi naujaisiais turimais rezultatais pagal 13 straipsnį ir 18 straipsnį.

4 straipsnis

Atskiro tinklo modeliai

1. Vadovaujantis Reglamento 2017/1485 66 straipsnio 1 dalimi, kiekvienas PSO sukuria kitų metų atskirą tinklo modelį kiekvienam pagal 65 straipsnį parengtam scenarijui.
2. Vadovaujantis Reglamento 2017/1485 70 straipsnio 2 dalimi, kiekvienas PSO sukuria kitos paros ATM kiekvienam rinkos laiko vienetui pateikimo dieną. Kaip atskaitinė laiko žyma naudojamas kiekvieno rinkos laiko vieneto vidurio taškas.
3. Vadovaujantis Reglamento 2017/1485 70 straipsnio 2 dalimi, iki kiekvieno atskaitinio laiko kiekvienas PSO sukuria einamosios paros ATM kiekvienam pateikimo dienos rinkos laiko vienetui tarp atskaitinio laiko ir laiko momento praėjus aštuonioms valandoms po atskaitinio laiko. Atskaitiniai laikai: 00.00, 08.00 ir 16.00 val. Kaip atskaitinė laiko žyma naudojamas kiekvieno rinkos laiko vieneto vidurio taškas.
4. Vadovaujantis Reglamento 2017/1485 70 straipsnio 2 dalimi ir 76 straipsnio 1 dalies a punktu kiekvienas PSO kiekviename pajėgumų skaičiavimo regione sukuria einamosios paros ATM kiekvienam pateikimo dienos rinkos laiko vienetui tarp papildomų atskaitinių laikų, apibrėžtų 76 straipsnio 1 dalies a punkte (jei jie apibrėžti) ir laiko momento praėjus „T“ valandoms po atskaitinio

laiko. Visi kiekvieno pajėgumų skaičiavimo regiono PSO bendrai nustato „T“ reikšmę bei papildomus atskaitinius laikus pagal Reglamento 2017/1485 76 straipsnio 1 dalies a punktą ir paskelbia šią informaciją (jei ji yra) internetu. Kaip atskaitinė laiko žyma naudojamas kiekvieno rinkos laiko vieneto vidurio taškas.

5. Kurdamas ATK, kiekvienas PSO, siekdamas jų kokybės, išbaigtumo ir nuoseklumo, atlieka šiuos veiksmus:

a. sukuria naujausią įrangos modelį, apimančią 5–11 straipsniuose apibūdintus struktūrinius duomenis;

b. pagal 3 straipsnyje išdėstytus principus nustato ir įgyvendina struktūrinius pokyčius;

c. apjungia naujausias veiklos prielaidas, į modelį įtraukdamas 12–16 straipsniuose apibūdintus kintamus duomenis;

d. per 21 straipsnyje minimą informacinę platformą keičiasi 17 straipsnyje apibūdintais duomenimis su visais kitais PSO;

e. taiko bendras taisykles dėl gryniosios pozicijos kiekvienoje prekybos zonoje ir kiekvienos nuolatinės srovės linijos srauto nustatymo pagal 18 ir 19 straipsnius;

f. užtikrina, kad modelis atitiktų grynąsias pozicijas ir srautus nuolatinės srovės linijose pagal 18 ir 19 straipsnius;

g. užtikrina, kad būtų galima aiškiai identifikuoti taisomuosius veiksmus (jei tokių būtų) kaip numatyta Reglamento 2017/1485 70 straipsnio 4 dalyje ir kad jie atitiktų, be kita ko, taisomųjų veiksmų rengimo metodikos ir jų koordinavimo reikalavimus pagal Reglamento 2017/1485 76 straipsnio 1 dalies b punktą ir bendrą tikslą taikyti nediskriminavimo principą pagal Reglamento 2017/1485 4 straipsnio 2 dalies a punktą;

h. įgyvendina apkrovos srauto sprendimą, kad būtų galima patikrinti

i. sprendimų konvergenciją;

ii. įtampos mazguose bei aktyviosios ir reaktyviosios galios srautų tinklo elementuose patikimumą;

iii. kiekvieno generatoriaus sukuriama aktyviosios ir reaktyviosios galios patikimumą;

iv. reaktyviosios galios gavybos / lygiagrečiai sujungtų įrenginių reaktyvios galios sunaudojimo patikimumą; ir

v. atitiktį taikomiems eksploatacijos saugumo standartams;

i. jei reikia, pakeičia įrangos modelį ir / arba prielaidas ir pakartoja h veiksmą;

j. jei būtina, supaprastina tinklą pagal 11 straipsnį;

k. pagal Reglamento 2017/1485 79 straipsnio 2 dalies nuostatas eksportuoja ATM, kad jį būtų galima sujungti į bendro tinklo modelį per ENTSO elektros operatyvinio planavimo duomenų platformą, minimą 21 straipsnyje;

l. užtikrina, kad ATM atitiks 23 straipsnyje išdėstytus kokybės kriterijus;

m. pakartoja reikiamus veiksmus pagal poreikį ir pagal kitus šioje metodikoje nurodytus įsipareigojimus.

6. Kiekvienas PSO laikosi 20 straipsnyje aprašyto ATM sujungimo į BTM proceso.

7. Kiekvienas PSO laikosi 22 straipsnyje nurodytų reikalavimų. Visais šiame BTMM pasiūlyme nurodytais atvejais vadovaujamosi Reglamento 2015/1222 2 straipsnio 15 dalyje apibrėžtu rinkos laiku.

5 straipsnis

Į ATM įtraukiami duomenys

1. Atskiro tinklo modelyje turi būti 220 kV ir aukštesnės įtampos perdavimo sistemų elementai, įskaitant AĮNS sistemas. Žemesnės nei 220 kV įtampos perdavimo sistemos elementai įtraukiami, jei jie turi reikšmingą įtaką PSO elektros perdavimo sistemai. Būtina įtraukti bent jau tuos aukštos įtampos tinklo elementus, kurie naudojami susijusio laikotarpio regioninei eksploatavimo saugumo analizei, ir papildomus tinklo elementus, kuriuos būtina įtraukti, kad būtų reikiamai atstovaujama susijusioms tinklo dalims, įskaitant su jais sujungtus tinklo elementus.

2. Kiekvienam įtrauktam tinklo elementui turi būti skirtas unikalus identifikatorius.

3. Tais atvejais, kai pagal šią metodiką reikia detalizuoti pagal pirminės energijos šaltinius, atskirai nurodomi pirminių energijos šaltinių duomenys, atitinkantys centrinėje informacijos skaidrumo platformoje pateikiamus duomenis pagal Reglamentą 543/2013.

4. Jei PSO neturi kurių nors reikalaujamų duomenų, vietoj jų PSO naudoja tiksliausius įverčius.

6 straipsnis

Tinklo elementai

1. Į kiekvieną ATM įtraukiami šio straipsnio antroje pastraipoje aprašyti tinklo elementai, nepriklausomai nuo to, ar juos eksploatuoja PSO ar STO (įskaitant USTO), jeigu šių elementų įtampa yra:

a. 220 kV arba aukštesnė;

b. žemesnės nei 220 kV įtampos įrenginiai ir regioninės eksploatacijos saugumo analizei naudojami tinklo elementai.

2. Svarbūs tinklo elementai, ir apie juos pateikiami duomenys:

a. pastotės: įtampa, šynų sekcijos ir, jei pagal PSO naudojamą modeliavimo metodiką reikalaujama, – komutaciniai aparatai, įskaitant komutacinių aparatų identifikatorių ir komutacinio aparato tipą, kuriuos sudaro skirtuvai, jungtuvai arba galios skyrikliai;

b. elektros linijos arba kabeliai: elektrinės charakteristikos, pastotės, prie kurių jie prijungti;

c. galios transformatoriai, įskaitant fazės poslinkio transformatorius: elektrinės charakteristikos, pastotės, prie kurių jie prijungti, transformatoriaus atšakų perjungiklio tipas ir, jei reikalinga, – reguliavimo tipas;

d. galios kompensatoriai ir lanksčios kintamos srovės perdavimo sistemos (toliau – LKSPS): tipas, elektrinės charakteristikos ir, jei reikalinga, – reguliavimo tipas.

3. Į ATM reikia įtraukti mažesne nei 220 kV įtampa eksploatuojamų tinklo dalių modelius arba lygiaverčius modelius, nepriklausomai nuo to, ar tas tinklo dalis eksploatuoja PSO ar STO (įskaitant USTO), jeigu

a. Toje tinklo dalyje yra elementų, naudojamų regioninės eksploatacijos saugumo analizėje arba

b. tų tinklo dalių svarbūs elementai jungia

i. elektros gamybos įrenginį arba apkrovą, pagal 8 ir 9 straipsnių reikalavimus sumodeliuotą 220 kV arba aukštesnei įtampai;

ii. du mazgus prie 220 kV arba aukštesnės įtampos,

4. Mažesnės nei 100 kV įtampos tinklo modeliai ar ekvivalentiški jų dalių modeliai įtraukiami

į ATM tik tada, kai būtina įtraukti, kad būtų reikiamai atstovaujama susijusioms tinklo dalims, įskaitant su jais sujungtus tinklo elementus.

5. Neatsižvelgiant į įtampą, modeliuose arba ekvivalentiškuose modeliuose pagal 3 arba 4 pastraipą turi būti nurodyta visuminė apkrova atskirai nuo pagamintos energijos, o gamybos pajėgumai suskirstyti pagal pirminius energijos šaltinius ir pateikiami atskirai nuo apkrovos atitinkamose tinklo dalyse, išskaidytose į lygiaverčio modelio pastotes arba pastotes, prie kurių prijungtos atitinkamos tinklo dalys.

7 straipsnis

Kraštiniai taškai

1. Kiekvienai svarbiai ribai PSO turi nurodyti savo atsakomybę tinklo modeliavimo požiūriu, pateikdamas sutikimą dėl susijusių kraštinių taškų.

2. Kiekvienas PSO įtraukia jo pusėje nuo kraštinio taško esančius svarbius tinklo elementus į savo ATM.

3. Kiekvienas PSO į savo ATM įtraukia kiekvieną kraštinį tašką su fiktyviai kompensuojama energija.

8 straipsnis

Energijos gamyba

1. Generavimo šaltiniai, įskaitant sinchroninius kompensatorius ir siurblius, išsamiai modeliuojami, jeigu jie jungiami prie

- a. 220 kV arba aukštesnės įtampos;
- b. žemesnės nei 220 kV įtampos ir naudojami regioninei eksploatacavimo saugumo analizei.

2. Kelis vienodus arba panašius generavimo šaltinius galima išsamiai modeliuoti kaip sudėtinį objektą, jei tokio modeliavimo būdo pakanka regioninei eksploatacavimo saugumo analizei. Jei generavimo šaltiniai išsamiai modeliuojami kaip sudėtinis objektas, į ATM įtraukiamas ekvivalentiškas modelis.

3. Išsamiai nemodeliuojamas gamybos pajėgumas įtraukiamas į ATM naudojant apibendrintus duomenis.

4. Į ATM įtraukiami šie duomenys apie išsamiai sumodeliuotus generavimo šaltinius ir apibendrintus gamybos pajėgumo duomenis, atskiriant juos pagal pirminius energijos šaltinius ir atskirai nuo apkrovos duomenų:

- a. prijungimo vieta;
- b. pirminis energijos šaltinis;

5. Į ATM įtraukiami šie duomenys apie išsamiai sumodeliuotus generavimo šaltinius:

a. Didžiausia aktyvioji galia ir mažiausia aktyvioji galia, apibrėžiant tas vertes, pagal kurias galima reguliuoti generavimo šaltinį. Hidroelektrinių akumuliacinių generavimo šaltinių atveju modeliuojami du ciklai ir pateikiami du įrašai (t. y. vienas generavimo ir vienas siurbimo režimui);

b. valdymo režimo tipas, kuris gali būti vienas iš: „neaktyvus“, „įtampos valdymas“, „galios koeficiento valdymas“, „reaktyviosios galios valdymas“, o įtampa valdomų generavimo šaltinių atveju – reguliuojamos šynos, jei įtampa įjungžiama pagal grafiką;

c. didžiausios ir mažiausios reaktyviosios galios vertės, kai tiekžiama didžiausia ir mažiausia

aktyvioji galia, o taip pat, jei to reikia regioninės eksploatacijos saugumo analizei, atitinkamų generatoriaus techninių galimybių kreivė;

d. generatoriaus savosios reikmės, parodanti generavimo šaltinio apkrovą, modeliuojama kaip neproporcingai bendrai apkrovai kintanti apkrova generavimo šaltinio prijungimo vietoje, jei to reikia regioninės eksploatacijos saugumo analizei.

6. Į ATM įtraukiami šie duomenys apie generavimo šaltinius, išsamiai sumodeliuotus naudojant

apibendrintus duomenis:

a. apibendrinti gamybos pajėgumo duomenys, suskirstyti pagal pirminius energijos šaltinius ir pateikiami atskirai nuo apkrovos atitinkamose tinklo dalyse, išskaidytose į lygiaverčio modelio pastotes arba pastotes, prie kurių prijungtos atitinkamos tinklo dalys.

9 straipsnis

Apkrova

1. Apkrovos modeliuojamos atskirai, jeigu jos jungiamos prie:

a. 220 kV arba aukštesnės įtampos;

b. žemesnės nei 220 kV įtampos ir naudojami regioninei eksploatacijos saugumo analizei.

2. Kelias vienodas arba panašias apkrovas galima išsamiai modeliuoti kaip sudėtinį objektą, jei tokio modeliavimo būdo pakanka regioninės eksploatacijos saugumo analizei. Jei apkrovos išsamiai modeliuojamos kaip sudėtinis objektas, į ATM įtraukiamas lygiavertis modelis.

3. Išsamiai nemodeliuojamas gamybos pajėgumas įtraukiamas į ATM naudojant apibendrintus duomenis.

4. Į ATM įtraukiami šie duomenys apie išsamiai sumodeliuotas apkrovas ir apibendrintas apkrovas atskirai nuo generavimo informacijos:

a. prijungimo vieta;

b. galios koeficientas arba reaktyvioji galia;

c. atitikties patvirtinimo vėliavėlė (vertė „teisinga“ reiškia, kad aktyviosios ir reaktyviosios galios suvartojimas perskaičiuojamas perskaičiuojant bendrą apkrovą).

5. Į ATM įtraukiami šie duomenys apie apkrovas, išsamiai sumodeliuotas naudojant apibendrintus duomenis:

a. apibendrinti apkrovos duomenys (atskirti nuo energijos generavimo duomenų) atitinkamose tinklo dalyse, išskaidytose į lygiaverčio modelio pastotes arba pastotes, prie kurių prijungtos atitinkamos tinklo dalys.

10 straipsnis

Aukštosios įtampos nuolatinės srovės perdavimo jungtys

1. Aukštosios įtampos nuolatinės srovės (AĮNS) perdavimo jungtys modeliuojamos nepriklausomai nuo to, ar jos yra vienoje prekybos zonoje, ar jungia dvi prekybos zonas.

2. PSO, kurio prekybos zonoje(-ose) yra AĮNS perdavimo jungtis arba PSO, kurių prekybos zonos sujungtos AĮNS perdavimo jungtimi, nusprendžia kaip išsamiai reikia modeliuoti AĮNS perdavimo jungtį. Savo sprendimą jie grindžia pagal funkcijas, kurioms AĮNS perdavimo jungtis naudojama. Pagal numatytąsias nuostatas AĮNS perdavimo jungtis modeliuojama išsamiai, o susiję PSO turi apsikeisti informacija apie AĮNS jungties KS/NS dalį, išskyrus tuos atvejus, kai to nereikia

daryti dėl funkcijų, kurioms ji naudojama.

3. Apie išsamiai ir supaprastinta tvarka sumodeliuotas AĮNS perdavimo jungtis pateikiami šie duomenys:

a. prijungimo vietos.

4. Susiję PSO susitaria, kurias tarpzonines AĮNS perdavimo jungtis modeliuoti išsamiai, įtraukiant jas į ATM arba parengiant joms atskirą modelį. AĮNS perdavimo jungčių, jungiančių BTM teritoriją su prekybos zona, kuri neįeina į BTM teritoriją, atveju BTM teritorijoje esantis PSO įtraukia išsamų jungties modelį į savo ATM. AĮNS perdavimo jungčių išsamiuose modeliuose pateikiama šio informacija:

a. elektrinės charakteristikos;

b. tipas ir palaikomų valdymo modelių charakteristikos.

5. Supaprastintai sumodeliuotos AĮNS perdavimo jungtys parodomos per lygiavertes energijos įterpimo atšakas prijungimo taškuose.

6. AĮNS perdavimo jungčių, jungiančių BTM teritoriją su prekybos zona, kuri neįeina į BTM teritoriją, atveju BTM teritorijoje esantis PSO siekia sudaryti sutartį su AĮNS jungčių savininkais, kuriems ši metodika nėra privaloma, kad užtikrintų jų bendradarbiavimą siekiant šio straipsnio tikslų.

11 straipsnis

Gretimų tinklų modeliavimas

1. Kiekvienas PSO modeliuoja AĮNS perdavimo jungtis su gretimais tinklais pagal 10 straipsnio nuostatas.

2. Kiekvienas PSO modeliuoja NS perdavimo jungtis su gretimais tinklais pagal šio straipsnio nuostatas.

3. 4 straipsnyje aprašyto proceso pradžioje kiekvienas PSO savo ATM naudoja gretimų tinklų lygiavertį modelį.

12 straipsnis

Topologija

1. Kurdamas savo ATM, kiekvienas PSO užtikrina, kad

a. kiekviename ATM būtų nurodoma visų sumodeliuotų komutavimo įtaisų įjungimo būseną – įjungta arba išjungta;

b. ATM nurodoma visų sumodeliuotų galios transformatorių su atšakų perjungikliais, įskaitant fazės poslinkio transformatorius, perjungiklio padėtis;

c. ATM topologija atspindi žinomą planuotą arba neplanuotą galimybių pasinaudoti sumodeliuotais įrenginiais nebuvimą pagal 3 straipsnyje aprašytus scenarijus;

d. ATM topologija atnaujinama įvertinant taisomuosius veiksmus, kuriuos nuspręsta taikyti pagal Reglamento 2017/1485 76 straipsnio 1 dalies b punktą, ir kitas sutartas taisomasias topologijos priemones, jei taikoma;

e. atsižvelgiant į c ir d punktus, BTM topologija atspindi eksploatacijos situaciją pagal geriausią prognozę;

f. jungiamųjų ir tiesioginių ryšio linijų su kitais PSO prijungimo būseną atitinka susijusių kaimyninių PSO bendro tinklo modelius;

g. visų einamosios paros tikslais sukurtų ATM topologija turėti atspindėti priverstinės sumodeliuotos įrangos neparengties būklę.

13 straipsnis

Energijos kompensavimas ir apkrovos įrenginiai

1. Kurdamas ATM, kiekvienas PSO vadovaujasi šiais energijos kompensavimo ir apkrovos įrenginių bendraisiais principais:

a. Energijos kompensavimo modelyje

i. BTM nurodomas aktyviosios ir reaktyviosios galios kompensavimas kiekvienam eksploatuojamam generavimo šaltiniui, įskaitant sinchroninius kompensatorius ir siurblius. Tai taikoma kiekvienam generavimo šaltiniui, – sumodeliuotam išsamiai kaip atskiras ar sudėtinis objektas arba sumodeliuotam apibendrintai;

ii. nurodytas aktyviosios ir reaktyviosios galios kompensavimas kiekvienam sumodeliuotam generavimo šaltiniui atitinka didžiausią ir mažiausią aktyviąją ir reaktyviąją galią ir/arba į tinklą generuojamos reaktyviosios galios kreivę;

iii. aktyvioji galia įvedama į bendro tinklo modelyje generuojamą galią laikantis taisomųjų veiksmų pagal Reglamento 2017/1485 76 straipsnio 1 dalies b punktą ir kitų priemonių, užtikrinančių eksploatuojamos sistemos saugumą, įskaitant, bet ne tik pakankamą aktyviosios galios rezervą jos koregavimui į didėjimo ir į mažėjimo pusę pagal aktyviosios galios atsako į dažnio pokytį poreikį;

b. Apkrovos įrenginių modelyje

i. BTM nurodomas aktyviosios ir reaktyviosios galios suvartojimas kiekvienam sumodeliuotam eksploatuojamam apkrovos įrenginiui ir siurbliui;

ii. sumodeliuotų eksploatuojamų apkrovos įrenginių ir siurblių sumodeliuotos apkrovos aktyviosios energijos suvartojimo suma atitinka bendrą nagrinėjamo scenarijaus apkrovą.

2. Kurdamas ATM, kiekvienas PSO vadovaujasi šiais energijos kompensavimo principais:

a. Kompensavimo tvarkai atitinkamame scenarijuje nustatyti PSO perskaičiuoja arba kitaip atskirai pakeičia aktyviosios galios kompensavimą modeliuojamiems generavimo šaltiniams;

b. pagal 3 straipsnyje aprašytus scenarijus, į ATM įtraukiami šie duomenys apie išsamiai sumodeliuotus generavimo šaltinius:

i. planuojamus elektros energijos tiekimo nutraukimus;

ii. bandymų pobūdis;

iii. energijos negeneravimo grafikai;

iv. aktyviosios galios pajėgumo apribojimai;

c. išsamiai modeliuojamų operatyviai valdomų generavimo šaltinių valdymo modeliuose pagal 3 straipsnyje aprašytus scenarijus atsižvelgiama į:

i. visus scenarijus;

1. prieinamumą;

2. galiojančias prioritetinio apkrovos paskirstymo politikas ir sutartis;

ii. geriausia apkrovos paskirstymo prognozė sudaryta remiantis:

1. srove einamuoju laikotarpiu, istoriniais arba prognozuojamais komerciniais/prekybos duomenimis;

2. elektros gamybos generavimo šaltiniui dirbant baziniu režimu ir šalutinės elektros gamybos skirtumu;

3. nustatytais gamybos poslinkio koeficientais, rangavimu pagal ribines sąnaudas ar dalyvavimo veiksniais;

4. kita aktualia informacija;

iii. kitos paros ir einamosios paros pralaidumo skaičiavimo laikotarpiui

1. turimus naujausius prekybos grafikus;

d. apibendrintai modeliuojamų operatyviai valdomų generavimo šaltinių valdymo modeliuose atsižvelgiama į:

i. visuose scenarijuose – geriausią apkrovos paskirstymo prognozę, sudarytą remiantis:

1. srove einamuoju laikotarpiu, istoriniais arba prognozuojamais komerciniais/ prekybos duomenimis;

2. elektros gamybos generavimo šaltiniui dirbant baziniu režimu ir šalutinės elektros gamybos skirtumu;

3. nustatytais elektros generavimo manipulatoriais, rangavimu pagal ribines sąnaudas ar dalyvavimo veiksniais;

4. apibendrinti generavimo šaltinių gamybos pajėgumo duomenys, suskirstyti pagal pirminius energijos šaltinius ir pateikiami atskirai nuo apkrovos duomenų, valdomi elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjo, kurio duomenys naudojami regioninės eksploatacijos saugumo analizei, išskaidyti pagal lygiaverčio modelio pastotes arba pastotes, prie kurių prijungtos atitinkamos tinklo dalys.

5. kita aktualia informacija;

e. išsamiai modeliuojamų periodinės gamybos generavimo šaltinių valdymo modeliuose visuose scenarijuose atsižvelgiama į prieinamumą pagal 3 straipsnyje aprašytus scenarijus;

f. išsamiai arba apibendrintai modeliuojamų periodinės gamybos generavimo šaltinių valdymo modeliuose atsižvelgiama į 3 straipsnyje aprašytus scenarijus:

i. kitų metų modeliuose – tinkamiausia prognozė pagal scenarijus, parengtus remiantis Reglamento 2017/1485 65 straipsnio 1 dalimi;

ii. kitos paros ir einamosios paros modeliuose – naujausia periodinio generavimo prognozė, sudaryta remiantis meteorologinėmis prognozėmis.

3. Kurdamas ATM, kiekvienas PSO vadovaujasi šiais apkrovos įrenginių principais:

a. apkrovos modeliui sukurti PSO perskaičiuoja arba kitaip pakeičia aktyviosios ir reaktyviosios galios tiekimą iš kiekvieno mazgo, susijusio su sumodeliuotais apkrovos įrenginiais ir siurbliais;

b. visuose scenarijuose tai atliekama pasirinkus:

i. reprezentatyvius atitinkamo sezono, dienos, laiko bazinius duomenis ir kitus aktualius duomenis;

ii. SCADA sistemos ir/arba išmatuotus duomenis;

iii. būklės vertinimo uždavinio suskaičiuotus rezultatus;

iv. statistinės analizės arba prognozės duomenis;

v. skirtumą tarp reikalavimus atitinkančios ir neatitinkančios apkrovos;

vi. planuojamus elektros energijos tiekimo nutraukimus bent išsamiai sumodeliuotiems apkrovos įrenginiams;

vii. išsamiai sumodeliuotiems apkrovos įrenginiams – aktyviosios galios suvartojimą ir

reaktyviosios galios valdymo charakteristikas, o taip pat poreikio patenkinimui turimą didžiausią ir mažiausią aktyviają galią bei ilgiausią ir trumpiausią galimo šios galios naudojimo trukmę poreikiui patenkinti;

viii. apibendrintai sumodeliuotiems galios įrenginiams, valdomiems elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjo, kurio duomenys naudojami regioninės eksploatacijos saugumo analizei – poreikio patenkinimui turimos didžiausios ir mažiausios aktyviosios galios apibendrintus duomenis, pateikiamus atskirai nuo elektros generavimo duomenų, bei ilgiausią ir trumpiausią galimo šios galios naudojimo trukmę poreikiui patenkinti, kuri valdo energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjas, atitinkamose tinklo dalyse, išskaidytose į lygiaverčio modelio pastotes arba pastotes, prie kurių prijungtos atitinkamos tinklo dalys;

ix. apibendrintai sumodeliuotiems galios įrenginiams, valdomiems elektros energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjo, kurio duomenys naudojami regioninės eksploatacijos saugumo analizei – neribojamos aktyviosios galios poreikiui patenkinti prognoze ir planuojamu poreikio patenkinimu;

x. kitos paros ir einamosios paros modeliams, išsamiai modeliuojamoms apkrovoms – ATM turi atspindėti planuojamą aktyvųjų ir prognozuojamą reaktyvųjų vartojimą;

xi. kita aktualia informacija.

14 straipsnis

Stebėseną

1. Kurdamas ATM, kiekvienas PSO laikosi šiame straipsnyje išdėstytų taisyklių dėl kontroliuojamų eksploataavimo parametrų ribinių verčių visiems sumodeliuoto tinklo elementams.

2. Kiekviename scenarijuje eksploataavimo parametrų ribinės vertės turi atitikti eksploataavimo sąlygas, įskaitant, bet ne tik sezoninius bei kitus aplinkos bei meteorologinius veiksnius.

3. Kiekviename scenarijuje kiekvienas PSO užtikrina, kad

a. kiekviename BTM kiekvienai aiškiai sumodeliuotai perdavimo linijai, kabeliui arba transformatoriui ir atitinkamam nuolatinės srovės įrenginio elementui nurodoma

i. LLPA, jeigu srovės stipris nepriklauso nuo meteorologinių sąlygų arba apkrovos iki elektros tiekimo nutrūkimo; arba

ii. geriausias prognozuojamas srovės stipris, jeigu jis priklauso nuo meteorologinių sąlygų arba apkrovos iki elektros tiekimo nutrūkimo;

b. atitinkamiems įrenginiams bendro tinklo modelyje nurodoma viena ar daugiau LLPA pagal atitinkamą sezoną ir grindžiama galiojančia PLPA kiekvienai aiškiai sumodeliuotai perdavimo linijai, kabeliui arba transformatoriui ir atitinkamam nuolatinės srovės įrenginio elementui;

c. bendro tinklo modelyje nurodoma LLPA trukmė visiems perdavimo įrenginiams, kurių LLPA yra nurodyta, visiems nurodytiems LLPA;

d. bendro tinklo modelyje nurodoma kiekvieno aiškiai sumodeliuoto perdavimo įrenginio atkirtimo srovė, jei to reikia;

e. bendro tinklo modelyje tiksliai atspindima didžiausia ir mažiausia priimtina įtampa kiekviename vardinės įtampos lygmenyje pagal galiojančius vietos kodeksus, standartus, licencijas, politikas ir susitarimus;

f. jungiamųjų ir tiesioginių ryšio linijų su kitais PSO kontroliuojamų eksploataavimo parametrų ribinės vertės atitinka susijusių kaimyninių PSO bendro tinklo modeliuose nurodytas vertes;

g. bendro tinklo modelyje nurodytos kontroliuojamų eksploataavimo parametrų ribinės vertės

atitinka eksploataavimo saugumo ribines vertes;

h. bendro tinklo modelyje nurodomos atitinkamų atskirų įtaisų arba sumodeliuotų perdavimo įrenginių įtaisų grupių PLPA ir LLPA ribinės vertės, kad būtų galima įtraukti vietos perdavimo apribojimus, nesusijusius su statiniu šiluminiu ar įtampos stabilumu, įskaitant su dinaminiu ar įtampos stabilumu susijusius apribojimus;

i. bendro tinklo modelyje nurodomos tikslios lygiavertės eksploataavimo parametrų ribinės vertės visiems perdavimo įrangos lygiaverčiams modeliams ir sumodeliuotiems įrangos įtaisams, kurių neeksploatuoja PSO, įskaitant skirstomuosius tinklus, svarbius eksploatacinio saugumo analizei ir tarpzoninio pralaidumo skaičiavimui.

15 straipsnis

Valdymo nuostatai

1. Sudarydamas ATM, kiekvienas PSO nurodo bent šių valdymo įrangos įtaisų atitinkamus valdymo nuostatus, kai jie yra modeliuojami ir svarbūs:

- a. galios transformatorių ir susijusių atšakų perjungiklių;
- b. fazės poslinkio transformatorių ir susijusių atšakų perjungiklių;
- c. reaktyviosios galios kompensavimo įtaisų, įskaitant, bet ne tik
 - i. šuntinius kompensatorius, tarp jų šuntinius kondensatorius arba reaktorius arba atrankiųjų vidinių sujungimų kondensatorių arba reaktorių matricas;
 - ii. statinių reaktyviosios apkrovos kompensatorių;
 - iii. sinchroninių kompensatorių;
 - iv. statinių sinchroninių kompensatorių (STATKOM) ir kitų lanksčiųjų kintamosios srovės perdavimo įrenginių (LKSPI);
- d. generatorių su nustatyta įtampos reguliavimo funkcija;
- e. nuolatinės srovės įrenginių.

2. Pirmos pastraipos a, b, c ir d punktuose minimų įtaisų atveju į kiekvieną ATM įtraukiami toliau išvardinti duomenys, jei reikia:

- a. reguliavimo būseną – įjungta/išjungta;
- b. reguliavimo režimas – įtampa, aktyvioji galia, reaktyvioji galia, galios koeficientas, srovė ar kitas taikomas režimas;
- c. reguliavimo tikslinė vertė arba verčių diapazonas, išreikšti kV, MW, Mvar, santykiniais vienetais ar kitais atitinkamais vienetais;
- d. reguliavimo tikslinės vertės nejautrumo sritis;
- e. dalyvavimo reguliavime veiksnys;
- f. reguliuojamas mazgas.

3. Pirmos pastraipos e punkte minimų įtaisų atveju į kiekvieną BTM įtraukiama visa toliau išvardinta svarbi informacija, jei to reikia:

- a. veiksmas – inverteris/lygintuvas;
- b. valdymo režimas – įtampa, aktyvioji galia, reaktyvioji galia, galios koeficientas, srovė ar kitas taikomas režimas;
- c. aktyviosios galios tikslinės vertės;

- d. įtampos tikslinės vertės;
- e. reguliuojami mazgai.

4. Kai modeliuojamas nuolatinės srovės įrenginio elementas yra jungiamojo tinklo dalis, PSO užtikrina, kad atitinkamame scenarijuje elektros energijos srautai jungiamajame tinkle atitiktų sutartus srautus nuolatinės srovės linijose pagal 18 straipsnį.

5. Kiekvienas PSO užtikrina, kad įtampos tikslinės vertės ir tikslinių verčių diapazonai atspindėtų atitinkamą scenarijų ir atspindėtų galiojančias įtampos reguliavimo politikas bei eksploataavimo saugumo ribines vertes.

6. Kiekviename ATM kiekvienas PSO nurodo bent vieną balansuojantį mazgą, kad įgyvendinant apkrovos srautų paskirstymo sprendimus būtų galima valdyti bendros gamybos ir paklausos neatitikimus.

16 straipsnis

Prielaidos gretimuose tinkluose

1. Kiekvienas PSO, sudarydamas ATM, atnaujiną eksploatacijos gretimuose tinkluose prielaidas, naudodamas patikimiausią tinkamų naudoti įverčių rinkinį. Sėkmingai atlikus 4 straipsnio 5 dalies h punkte aprašytą patikrinimą, gretimų tinklų lygiaverčiai modeliai pašalinami ir pakeičiami lygiavertėmis injekcijomis atitinkamuose kraštiniuose taškuose.

2. Kiekvieno ATM srautų suma per visus tarpsteminčius mazgus turi būti lygi atitinkamai grynajai pozicijai.

17 straipsnis

Susijusi informacija

1. 21 straipsnyje minimoje informacinėje platformoje kiekvienas PSO pateikia kitiems PSO toliau nurodytą informaciją, kad, skaičiuojant pralaidumą ir kituose susijusiuose verslo procesuose, pagal taisykles būtų galima pakeisti atskirų tinklo modelių charakteristikas:

- a. gamybos pokyčio koeficientus.

18 straipsnis

Grynosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai

1. Pagal 3 straipsnį kitų metų pralaidumo skaičiavimo laikotarpio scenarijuose kiekvienas PSO laikosi 19 straipsnyje aprašytos BTM susiejimo tvarkos.

2. Pagal 3 straipsnį kitos paros ir einamosios paros pralaidumo skaičiavimo laikotarpio scenarijuose:

- a. geriausia grynosios pozicijos kiekvienoje prekybos zonoje prognozė ir srauto kiekvienoje nuolatinės srovės linijoje prognozė remiasi patikrintais suderintais planiniais apsikeitimais;

- b. kiekvienas PSO pateikia visiems kitiems PSO savo prekybos zonos/zonų grynąją poziciją ir srauto kiekvienoje nuolatinės srovės linijoje duomenis, naudojamus kuriant ATM, per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą ir laikantis 22 straipsnyje nurodyto BTM proceso.

3. Pagal 3 straipsnį, jei prekybos zonos sujungtos daugiau nei viena nuolatinės srovės linija, atitinkami PSO visuose scenarijuose susitaria dėl pakankamų nuolatinės srovės linijų srautų verčių, kurias savo ATM naudoja kiekvienas PSO. PSO pateikia šias vertes visiems kitiems PSO.

19 straipsnis

BTM susiejimas

1. Pagal 3 straipsnį kiekvienam kitų metų pralaidumo skaičiavimo laikotarpio scenarijui kiekvienas PSO parengia ir, per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą ir laikydamasis 22 straipsnyje nurodyto BTM proceso, pateikia visiems kitiems PSO geriausias prognozes

- a. savo prekybos zonos grynosios pozicijos kaip preliminarios grynosios pozicijos;
- b. kiekvienos prie jo prekybos zonos prijungtos nuolatinės srovės linijos srauto, kaip kiekvienos nuolatinės srovės linijos preliminarinius srautus;
- c. visų kitų algoritmui reikalingų įvesties duomenų pagal 2 pastraipą.

2. Visi PSO drauge apibrėžia algoritmą, kuris kiekviename scenarijuje ir visose prekybos zonose susieja preliminarias grynąsias pozicijas ir kiekvienos nuolatinės srovės linijos preliminarinius srautus taip, kad, pakoregavus algoritmą

- a. koreguotų grynųjų pozicijų suma visose prekybos zonose BTM teritorijoje subalansuotų grynosios pozicijos tikslinę vertę BTM teritorijoje;
- b. visose prekybos zonose, sujungtose bent viena nuolatinės srovės linija, visų nuolatinės srovės linijų srautų suma abipusiai atitiktų abi susijusias prekybos zonas.

3. Algoritmas turi toliau išvardintas savybes arba funkcijas, kad nebūtų nepagrįstai diskriminuojami vidaus ir tarpzoniniai mainai:

- a. susietos preliminarios grynosios pozicijos ir preliminarūs srautai paskirstomi visoms prekybos zonoms, kad nei viena zona neturėtų lengvatinių sąlygų ar privilegijų dėl algoritmo naudojimo;
- b. nustatant reikiamas korekcijas, objektyvi algoritmo funkcija yra suteikti reikiamą svorį:
 - i. kiekvienai preliminariai grynajai pozicijai ir preliminariniams kiekvienos nuolatinės srovės linijos srautams reikalingos korekcijos dydį, kuris turi būti minimalus;
 - ii. prekybos zonos galimybė koreguoti savo preliminarą grynąją poziciją ir preliminarinius kiekvienos nuolatinės srovės linijos srautus remiantis objektyviais ir skaidriais kriterijais;
- c. algoritmas nurodo objektyvius ir skaidrius nuoseklumo ir kokybės kriterijus, kuriuos turi atitikti kiekvieno PSO įvesties duomenys;
- d. algoritmas yra pakankamai veiksmingas, kad visomis aplinkybėmis būtų gauti 2 pastraipoje nurodyti rezultatai, su sąlyga, kad įvesties duomenys tą užtikrina.

4. PSO susitaria dėl procedūrų, kaip

- a. sumažinti visų prekybos zonų BTM teritorijoje preliminarinių grynųjų pozicijų sumos absoliučią vertę;
- b. pateikti atnaujintus įvesties duomenims, jei to reikia;
- c. atsižvelgti į rezervinę galią ir stabilumo ribines vertes, kai reikia atnaujinti įvesties duomenis.

5. Perdavimo sistemų operatoriai reguliariai peržiūri ir, jei reikia, patobulina algoritmą.

6. Perdavimo sistemų operatoriai paskelbia algoritmą kartu su duomenimis, teikiamais pagal Reglamento 2015/1222 31 straipsnio 3 dalį ir Reglamento 2016/1719 26 straipsnio 3 dalį. Jei algoritmas ataskaitiniu laikotarpiu buvo pakeistas, PSO aiškiai nurodo, kuris algoritmas buvo naudojamas kuriuo laikotarpiu ir paaiškina algoritmo keitimo priežastis.

7. Visi perdavimo sistemų operatoriai kartu užtikrina, kad algoritmas būtų prieinamas suinteresuotosioms šalims per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą.

8. Kiekvienas PSO paskiria susiejimo atstovą, kuris, laikydamasis 22 straipsnyje nurodytų proceso reikalavimų, PSO vardu atlieka toliau nurodytas užduotis:

a. patikrina pagal pirmą pastraipą teikiamų įvesties duomenų išsamumą ir kokybę ir, jei reikia, pakeičia trūkstamus duomenis arba nepakankamai kokybiškus duomenis tinkamais duomenimis;

b. naudoja algoritmą kiekvieno scenarijaus ir kiekvienos prekybos zonos susietoms grynosioms pozicijoms ir susietims visų nuolatinės srovės linijų srautams skaičiuoti pagal 2 pastraipos reikalavimus ir perduoti jas visiems perdavimo tinklų operatoriams per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

c. užtikrina, kad gauti rezultatai sutampa su kitų susiejimo atstovų (jei tokie paskirti) rezultatais.

9. Pagal 4 straipsnio 5 dalies f punktą kiekvienas PSO užtikrina kad jo ATM atitiktų susiejimo atstovo pateiktą susietą grynąją poziciją ir susietus nuolatinės srovės linijos srautus.

20 straipsnis

Bendro tinklo modelis

1. Pagal Reglamento 2017/1485 77 straipsnio 1 dalies a punktą, kiekvienas PSO paskiria sujungimo atstovą, kuris, laikydamasis 22 straipsnyje nurodytų proceso reikalavimų, PSO vardu atlieka toliau nurodytas užduotis:

a. patikrina PSO pateiktų atskiro tinklo modelių atitikimą 23 straipsnyje apibrėžtiems kokybės kriterijams;

b. jei ATM nepraeina a punkte nurodyto kokybės patikrinimo, iš atsakingo PSO gauna naują pakankamos kokybės ATM arba pakeičia jį alternatyviu ATM pagal 4 pastraipoje išdėstytas pakeitimo taisykles ir pateikia šį patvirtintą ATM per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

c. taiko 2 pastraipos reikalavimus visiems ATM sujungti į BTM pagal 2017/1485 79 straipsnį ir gautą BTM pateikia visiems PSO per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

d. užtikrina, kad kiekvienas sukurtas BTM atitiktų kitų sujungimo atstovų (jei tokie paskirti) gautais tinklais;

e. bendro tinklo modelyje identifikuoja tinklo eksploatavimo saugumo ribų pažeidimus;

f. gauna iš susijusių PSO sutartomis priemonėmis atnaujintus ATM jei taikoma ir, jei reikia, pakartoja a–e punktuose išvardintus veiksmus;

g. jei reikia, patvirtina gautą BTM patikrinęs, ar jis atitinka visų kitų regioninių saugumo koordinatorių gautus BTM, ir pateikia jį per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą.

2. Visi PSO kartu apibrėžia reikalavimus regioniniams saugumo koordinatoriams ir sujungimo procesui pagal 23 straipsnį.

3. Kiekvienas regioninis saugumo koordinatorius turi atitikti 2 pastraipoje išdėstytus reikalavimus ir įgyvendina sujungimo procesui taikomus reikalavimus, išdėstytus 2 pastraipoje.

4. Visi PSO kartu apibrėžia atskiro tinklo modelių, kurie neatitinka 23 straipsnyje išdėstytų kokybės kriterijų, pakeitimo taisykles.

5. Kiekvienas PTO pateikia pagal 4 pastraipoje minimas pakeitimo taisykles reikalaujamas duomenis per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą.

21 straipsnis

ENTSO elektros operatyvinių planavimo duomenų platforma

1. Visi PSO deleguoja užduotį įgyvendinti ir administruoti jungtinę ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą, kuri teikia bent jau 2 pastraipoje nurodytas paslaugas pagal Reglamento 2017/1485 114 straipsnį.

2. ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platforma bent minimaliai padeda vykdyti BTM procesą toliau nurodytais būdais ir turi visas tam reikalingas funkcijas:

a. kitų metų modeliai - kiekvienas PSO turi galimybę naudoti šią platformą, kad, laikydamasis 22 straipsnyje nurodytų BTM proceso reikalavimų, informuotų kitus PSO apie savo geriausias prognozes dėl:

i. savo prekybos zonos gryniosios pozicijos, apimančios preliminarią grynąją poziciją;

ii. kiekvienos prie jo prekybos zonos prijungtos nuolatinės srovės linijos srauto, apimančio nuolatinės srovės linijos preliminarinius srautus;

iii. visus kitus algoritmui reikalingų įvesties duomenų pagal 19 straipsnio 2 dalį;

b. pagal 19 straipsnio 2 dalį algoritmas turi būti prieinamas per ENTSO operatyvinių planavimo

duomenų platformą;

c. regioninis saugumo koordinatorius/koordinatoriai turi galimybę per ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą visiems PSO pateikti 19 straipsnio 2 dalies reikalavimus atitinkančias susietas grynąsias pozicijas ir susietus nuolatinės srovės linijos srautus;

d. kitos paros ir einamosios paros modeliai - kiekvienas PSO turi galimybę pasinaudoti ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platforma pateikdamas visiems kitiems PSO savo prekybos zonos/zonų grynąją poziciją ir srauto kiekviena į ATM įtraukta nuolatinės srovės linija duomenis laikantis 22 straipsnyje aprašyto BTM proceso;

e. ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platforma turi leisti matyti visą susijusią informaciją apie planinius apsikeitimus;

f. kiekvienas PSO turi turėti galimybę pateikti 17 straipsnyje nurodytą susijusią informaciją pateikti visiems PSO ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformoje;

g. kiekvienas PSO turi turėti galimybę pateikti visus savo ATM kitiems PSO ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformoje;

h. visi pagal 20 straipsnio 5 dalyje minimas pakeitimo taisykles reikalaujami pateikti duomenys kiekvienam PSO ir kiekvienam scenarijui yra prieinami per ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

i. ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platforma leidžia pateikti informaciją apie pateikto ATM kokybės būklę, įskaitant būtinus pakeitimus;

j. visi regioniniai saugumo koordinatoriai turi galimybę per ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą visiems PSO pateikti visus bendro tinklo modelius;

k. ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformoje yra prieinama visa reikalinga informacija apie kritinius taškus pagal 7 straipsnį;

l. per ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą visiems PTO prieinama toliau

nurodyta informacija ir/arba duomenys:

- i. gamybos poslinkio koeficientai.

22 straipsnis

BTM procesas

1. Rengdami kitų metų BTM, visi PSO ir regioniniai saugumo koordinatoriai turi atlikti šiuos veiksmus:

- a. iki prieš pateikimo metus einančių metų liepos 15 d. (plius trys darbo dienos) kiekvienas PSO per ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą visiems PSO pateikia preliminarias grynąsias pozicijas, preliminarius nuolatinės srovės linijų srautus ir visus kitus BTM susiejimo procesui reikalingus įvesties duomenis;

- b. iki prieš pateikimo metus einančių metų liepos 15 d. (plius penkios darbo dienos) regioniniai saugumo koordinatoriai patikrina pagal 19 straipsnio 1 dalį teikiamų įvesties duomenų išsamumą ir kokybę ir, jei reikia, pakeičia trūkstamus duomenis arba nepakankamai kokybiškus duomenis tinkamais duomenimis;

- c. iki prieš pateikimo metus einančių metų liepos 15 d. (plius šešios darbo dienos) regioninis saugumo koordinorius (koordinatoriai) pritaiko algoritmą kiekvieno scenarijaus ir kiekvienos prekybos zonos susietoms grynosioms pozicijoms ir susietims visų nuolatinės srovės linijų srautams skaičiuoti pagal 19 straipsnio 2 dalies reikalavimus;

- d. iki prieš pateikimo metus einančių metų liepos 15 d. (plius devynios darbo dienos) regioninis saugumo koordinorius (koordinatoriai) per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą visiems PSO pateikia susietas grynąsias pozicijas ir susietus nuolatinės srovės linijos srautus;

- e. iki rugsėjo 1 d. kiekvienas PSO per ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą pateikia savo ATM; pagal 4 straipsnio 5 dalies f punktą kiekvienas PSO užtikrina, kad jo ATM atitiktų regioninio saugumo koordinatoriaus (koordinatorių) pateiktą susietą grynąją poziciją ir susietus nuolatinės srovės linijos srautus;

- f. iki rugsėjo 1 d. (plius penkios darbo dienos) PSO regioninis saugumo koordinorius:

- i. patikrina PSO pateiktų atskiro tinklo modelių atitikimą 23 straipsnyje apibrėžtiems kokybės kriterijams;

- ii. jei ATM nepraeina i punkte paminėto kokybės patikrinimo, iš atsakingo PSO gauna naują pakankamos kokybės ATM arba pakeičia jį alternatyviu ATM pagal 20 straipsnio 4 dalyje išdėstytas pakeitimo taisykles ir pateikia šį patvirtintą ATM per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

- g. iki rugsėjo 1 d. (plius dešimt darbo dienų) PSO regioninis saugumo koordinorius:

- i. pritaiko 20 straipsnio 3 dalies reikalavimus sujungdamas visus ATM į BTM pagal Reglamento 2017/1485 79 straipsnio 5 dalį ir per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą pateikia gautus BTM visoms susijusioms šalims;

- ii. patvirtina kiekvieną gautą BTM ir užtikrina, kad jis atitiktų kitų regioninių saugumo koordinatorių (jei jie paskirti) gautus modelius.

2. Pagal Reglamento 2017/1485 68 straipsnio 1 dalį, kur tinkama, kiekvienais metais PSO atsiunčia atnaujintus modelius iki nustatyto termino – rugsėjo 1 d. ir pagal Reglamento 2017/1485 68 straipsnio 2 dalį regioniniai saugumo koordinatoriai parengia atnaujintus BTM iki nustatyto termino – rugsėjo 1 d. plus dešimt darbo dienų.

3. Pirmoje pastraipoje nurodyti terminai taikomi kitų metų BTM, apimančiam visus kalendorinius metus, prasidedančius sausio 1 d. ir pasibaigiančius gruodžio 31 d. Jei kurio nors kitų metų BTM tikslinis laikotarpis yra kitoks, terminai reikiamai pakeičiami. Visi PSO gali bendrai susitarti sutrumpinti terminus taip, kad vienos ar kelių 1 pastraipoje nurodytų užduočių įvykdymui būtų skirta mažiau laiko.

4. T0 yra momentas kitos paros BTM procese, kuriuo kiekvienas PSO turi būti pateikęs savo kitos paros ATM, kad visi kiti BTM proceso veiksmai vyktų laiku. T3 yra momentas kitos dienos BTM procese, kai BMT yra pagrįstas bent viena pilna iteracija, t. y. pagrįstas ATM, atnaujintu atsižvelgiant į ankstesnę BMT versiją, rinkiniu; jis turi būti baigtas, kad būtų galima atlikti visus kitus proceso veiksmus. T5 yra momentas kitos paros BTM procese, kai visi gauti duomenys ir sprendimai, pagrįsti suderinta BTM saugumo analize, jau yra konsoliduoti ir perduoti, ir procesas baigiasi. Rengdami kitos paros BTM, visi PSO ir regioniniai saugumo koordinatoriai atlieka šiuos veiksmus:

a. iki T0 momento (atėmus 95 minutes) dieną prieš pateikimo dieną, kiekvienas PSO pateikia savo grynąją poziciją ir nuolatinės srovės linijų srautus kiekvienam kitos paros scenarijui per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą. Šios grynosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai turi atspindėti tarpzoninius apsikeitimus T0 laiko momentu (atėmus 120 minučių). PSO prekybos zonose, kuriose tarpzoninė einamosios dienos rinka atsidaro T0 laiko momentu (atėmus 90 minučių), naudoja duomenis T0 laiko momentu (atėmus 120 minučių);

b. iki T0 laiko momento (atėmus 90 minučių) dieną prieš pateikimo dieną, suderintos grynosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai kiekvienam kitos paros scenarijui turi būti prieinami visiems PSO per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

c. iš karto praėjus T0 laiko momentui (atėmus 15 minučių) dieną prieš pateikimo dieną, patikslintos grynosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai kiekvienam kitos paros scenarijui turi būti prieinami visiems PSO per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą po to, kai šiuos duomenis pateikia PSO, kurių grynosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai pasikeitė palyginti su vertėmis, nustatytomis T0 laiko momentui (atėmus 120 minučių) dėl pastarųjų atliktų prevencinių taisomųjų veiksmų. Patikslintos grynosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai turi atspindėti tarpzoninius apsikeitimus T0 laiko momentu (atėmus 120 minučių) ir sandorius tarp PSO, sudarytus laikotarpiu tarp šio momento ir T0 laiko momento (atėmus 20 minučių) prevenciniams taisomiesiems veiksams atlikti;

d. iki T0 laiko momento (atėmus 10 minučių) dieną prieš pateikimo dieną, patikslintos suderintos grynosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai kiekvienam kitos paros scenarijui turi būti prieinami visiems PSO per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

e. iki T0 laiko momento dieną prieš pateikimo dieną kiekvienas PSO pateikia savo ATM ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformoje pagal 21 straipsnį; pagal 4 straipsnio 5 dalies f punktą PSO užtikrina, kad jo ATM atitinka 22 straipsnio 4 dalies d punkte nurodytus suplanuotus apsikeitimus ir ankstesniu laikotarpiu sutartus taisomuosius veiksmus;

f. iki T0 laiko momento (plius 50 minučių) dieną prieš pateikimo dieną PSO regioninis

saugumo koordinatorius:

i. patikrina PSO pateiktų ATM atitiktą 23 straipsnyje apibrėžtiems kokybės kriterijams;

ii. jei ATM nepraeina i punkte nurodyto kokybės patikrinimo, iš atsakingo PSO gauna naują pakankamos kokybės ATM arba pakeičia jį alternatyviu ATM pagal 20 straipsnio 4 dalyje išdėstytas pakeitimo taisykles ir pateikia šį patvirtintą ATM per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

g. iki T0 laiko momento (plius 60 minučių) dieną prieš pateikimo dieną PSO regioninis saugumo koordinatorius:

i. pritaiko 20 straipsnio 2 dalies reikalavimus sujungdamas visus ATM į BTM pagal Reglamento 2017/1485 79 straipsnio 5 dalį ir per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą pateikia gautus BTM visoms susijusioms šalims;

ii. patvirtina kiekvieną gautą BTM ir užtikrina, kad jis atitiktų kitų regioninių saugumo koordinatorių

(jei jie paskirti) gautus modelius;

h. po BTM patvirtinimo, T0 laiko momentu (plius 60 minučių) dieną prieš pateikimo dieną:

i. PSO ir regioniniai saugumo koordinatoriai atlieka suderintas eksploatavimo saugumo analizės pagal metodiką, pateiktą Reglamento 2017/1485 75 straipsnio 1 dalyje, bendras regioninio eksploatavimo saugumo koordinavimo nuostatas pagal 76 straipsnio 1 dalį ir kitas reikiamas procedūras bei susitarimus;

ii. regioninis saugumo koordinatorius, kur tinkama, pateikia atnaujintą BTM įskaitant visus iki T3 laiko momentu sutartus taisomuosius veiksmus;

i. procesas T0 – T5 laikotarpiu kartojamas tiek kartų, kiek reikalinga pagal eksploatavimo saugumo analizės koordinavimo metodiką, pateiktą Reglamento 2017/1485 75 straipsnio 1 dalyje.

5. Visi PSO bendrai nustato T0, T3 ir T5 laiko momentus pagal eksploatavimo saugumo analizės koordinavimo metodiką, pateiktą Reglamento 2017/1485 75 straipsnio 1 dalyje ir paskelbia juos ENTSO-E interneto svetainėje. Visi PSO gali bendrai susitarti sutrumpinti terminus taip, kad vienos ar kelių 4 pastraipoje nurodytų užduočių įvykdymui būtų skirta mažiau laiko.

6. Rengdami einamosios dienos BTM, visi PSO ir regioniniai saugumo koordinatoriai atlieka šiuos veiksmus:

a. laiko momentu 1 val. 35 minutės iki atskaitinio laiko kiekvienas PSO pateikia visiems kitiems PSO savo grynąją poziciją ir nuolatinės srovės linijų srautus kiekvienam einamosios dienos scenarijui per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą. Šios gryniosios pozicijos ir nuolatinės srovės linijų srautai turi atspindėti tarpzoninius apsikeitimus atskaitiniu laiko momentu (atėmus 2 valandas);

b. laiko momentu 1 val. 30 min. iki atskaitinio laiko kiekvieno PSO ir kiekvieno einamosios dienos scenarijaus suderintos gryniosios pozicijos ir srautų nuolatinės srovės linijose duomenys turi būti prieinami visiems PSO per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

c. laiko momentu 1 val. iki atskaitinio laiko kiekvienas PSO pateikia savo ATM kiekvienam rinkos laiko vienetui laikotarpiui tarp atskaitinio laiko ir laiko momento praėjus aštuonioms valandoms po atskaitinio laiko per ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą pagal 21 straipsnį; PSO užtikrina, pagal 4 straipsnio 5 dalies f punktą, kad jo ATM atitiktų visus 22 straipsnio 6 dalies b punkte minimus planinius apsikeitimus ir ankstesniu laikotarpiu sutartus taisomuosius veiksmus;

d. laiko momentu 55 min. iki atskaitinio laiko PSO regioninis saugumo koordinatorius:

i. patikrina PSO pateiktų ATM atitiktį 23 straipsnyje apibrėžtiems kokybės kriterijams;
ii. jei ATM nepraeina i punkte nurodyto kokybės patikrinimo, iš atsakingo PSO gauna naują pakankamos kokybės ATM arba pakeičia jį alternatyviu ATM pagal 20 straipsnio 4 dalį išdėstytas pakeitimo taisykles ir pateikia šį patvirtintą ATM per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą;

e. laiko momentu 45 min. iki atskaitinio laiko PSO regioninis saugumo koordinatorius:

i. pritaiko 20 straipsnio 2 dalies reikalavimus sujungdamas visus ATM į BTM pagal Reglamento 2017/1485 79 straipsnio 5 dalį ir per 21 straipsnyje minimą ENTSO operatyvinių planavimo duomenų platformą pateikia gautus BTM visoms susijusioms šalims;

ii. patvirtina kiekvieną gautą BTM ir užtikrina, kad jis atitiktų kitų regioninių saugumo koordinatorių (jei jie paskirti) gautus modelius;

f. po BTM patvirtinimo nedelsdamas, laiko momentu 45 min. iki atskaitinio laiko,

i. regioninis saugumo koordinatorius pateikia, kur tinkama, PSO pateiktų ATM pagrindu atnaujintą BTM, įskaitant visus taisomuosius veiksmus, dėl kurių buvo sutarta pagal Reglamento 2017/1485 75 straipsnio 1 dalyje pateiktą eksploataavimo saugumo analizės derinimo metodiką, bendras regioninio eksploataavimo saugumo koordinavimo nuostatas pagal 76 straipsnio 1 dalį ir kitas reikiamas procedūras bei susitarimus.

6. Šeštoje pastraipoje minimi atskaitiniai laikai iš pradžių yra 00.00, 08.00 ir 16.00. Visi PSO gali bendrai susitarti nustatyti papildomus atskaitinius laikus ir (arba) sutrumpinti terminus taip, kad mažiau laiko būtų skirta šeštoje pastraipoje nurodytoms užduotims įvykdyti. Pagal Reglamento 2017/1485 76 straipsnio 1 dalies a punktą ir 4 straipsnio 4 dalį, visi pajėgumų skaičiavimo regiono PSO gali bendrai susitarti nustatyti papildomus atskaitinius laikus, taikomus tik to regiono PSO, ir susijusias pakeitimo taisykles.

7. Visi PSO užtikrina, kad jungimo procesas ir BTM būtų laiku užbaigti siekiant laikytis taikomuose teisės aktuose nustatytų veiklos terminų ir susijusių metodikų tokiu būdu, kad nustatytais terminais būtų pateiktas pats tiksliausias ir naujausias modelis.

23 straipsnis

Kokybės kontrolė

1. Visi PSO drauge apibrėžia kokybės kriterijus atskiro tinklo modeliams, kad juos būtų galima sujungti į bendro tinklo modelį. Šių kokybės kriterijų neatitinkantis ATM keičiamas kitu ATM.

2. Visi PSO drauge apibrėžia kokybės kriterijus bendro tinklo modeliams, kad juos būtų galima pateikti per ENTSO elektros operatyvinio planavimo duomenų platformą.

3. Visi PSO drauge apibrėžia preliminarinių grynųjų pozicijų, preliminarinių nuolatinės srovės linijų srautų ir visų kitų BTM susiejimo procesui reikalingų įvesties duomenų kriterijus pagal 19 straipsnį. Šių kriterijų neatitinkantys duomenų rinkiniai keičiami kitais duomenimis.

4. Visi PSO drauge apibrėžia kokybės rodiklius, kad būtų galima įvertinti visus BTM rengimo proceso, įskaitant 19 straipsnyje apibrėžtą BTM susiejimo procesą, etapus. Jie kontroliuoja šiuos kokybės rodiklius ir paskelbia rodiklius bei rezultatus kartu su duomenimis, kuriuos reikia pateikti pagal Reglamento 2015/1222 31 straipsnio 3 dalies ir Reglamento 2016/1719 26 straipsnio 3 dalies nuostatas.

24 straipsnis

Įgyvendinimo laikotarpis

1. Patvirtinus šią metodiką, kiekvienas PSO paskelbia ją internete pagal Reglamento 2017/1485 8 straipsnio 1 dalies nuostatas.

2. Visi PSO drauge prisideda rengiant 21 straipsnyje minimos ENTSO elektros operatyvinio planavimo duomenų platformos valdymo mechanizmą, kuris apimtų bent nuosavybės, prieglobos, sąnaudų paskirstymo, licencijavimo ir atsakomybės už veiklą klausimus. Šis valdymo mechanizmas turi būti sukurtas pakankamai anksti, kad visi PSO galėtų įvykdyti reikalavimus 3 pastraipoje pateiktu terminu.

3. Praėjus trimis mėnesiams nuo bendro tinklo modelio metodikos, pateiktos pagal Reglamento 2017/1485 67 straipsnio 1 dalį ir 70 straipsnio 1 dalį, patvirtinimo, visi PSO organizuoja atskiro tinklo modelių sujungimo procesą, atlikdami šias užduotis:

a. visi PSO turi drauge parengti 2 pastraipoje minėtą valdymo mechanizmą;

b. kiekvienas PSO pasirašo užduočių perdavimo sutartį su 19 straipsnyje minimu regioniniu saugumo koordinatoriumi;

c. visi PSO drauge apibrėžia ir sukuria 19 straipsnyje minimą algoritmą, o taip pat apibrėžia minėto algoritmo naudojimo taisykles ir procesus. Visi PSO internete paskelbia 19 straipsnyje minimo algoritmo technines sąlygas, jo naudojimo taisykles ir procesus;

d. visi PSO drauge apibrėžia 23 straipsnyje minimus kokybės kriterijus ir kokybės rodiklius;

e. visi PSO drauge suformuluoja reikalavimus 20 straipsnio 2 dalyje minimiems regioniniams saugumo koordinatoriams ir sujungimo procesui bei 20 straipsnio 4 dalyje minimas pakeitimo taisykles;

f. kiekvienas PSO pasirašo užduočių perdavimo sutartį su 20 straipsnyje minimu regioniniu saugumo koordinatoriumi.

4. 21 straipsnyje minima ENTSO elektros operatyvinio planavimo duomenų platformos turi būti veikianti praėjus šešiams mėnesiams nuo bendro tinklo modelio metodikos, pateiktos pagal Reglamento 2017/1485 67 straipsnio 1 dalį ir 70 straipsnio 1 dalį, patvirtinimo. Visi PSO ir visi regioniniai saugumo koordinatoriai turi būti prijungti prie šios platformos ir turi turėti galimybę naudotis visomis jos funkcijomis kaip išdėstyta šioje metodikoje. Visi PSO turi bendrai užtikrinti, kad BTM procesas veiktų ir visos susijusios šalys galėtų juo naudotis.

5. Kiekvienais metais po OPDE įgyvendinimo visi PSO bendrai skelbia turimus kokybės kontrolės duomenis.

25 straipsnis

Kalba

Šio BTMM pasiūlymo kalba yra anglų kalba. Siekiant išvengti abejonių, jei perdavimo sistemų operatoriai turi išversti šį pasiūlymą į savo nacionalinę kalbą(-as), atsiradus skirtumų ar neatitikimų tarp pagal Reglamento 2017/1485 8 straipsnio 1 dalies nuostatas PSO paskelbtos versijos anglų kalba ir bet kuria kita kalba, susijęs PSO pagal nacionalinius įstatymus pateikia atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai atnaujintą pasiūlymo vertimą.